

Laparoscopische nefro-ureterectomie

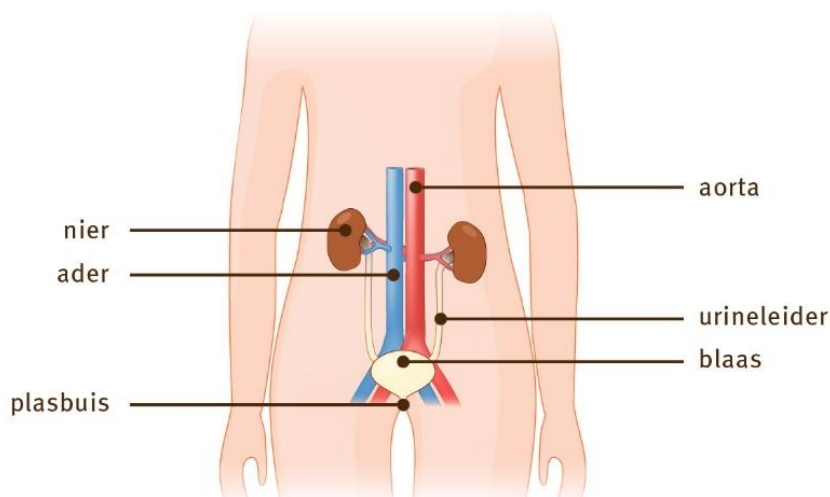
Verwijderen van nier en urineleider via een kijkoperatie

Na uitgebreide informatie en overleg met uw uroloog is gezamenlijk besloten een nier en de urineleider te verwijderen via een kijkoperatie. Dit noemen we ook wel 'laparoscopische nefro-ureterectomie'. De operatie vindt plaats op locatie Alkmaar van Noordwest Ziekenhuisgroep. In deze folder vindt u algemene uitleg over de opname, de ingreep en de leefregels na de operatie voor een goed herstel na de ingreep.

Tumor in nierbekken en/of urineleider

De nieren zitten aan de rugzijde van het lichaam, naast de wervelkolom, onder de onderste ribben. De nieren hebben meerdere belangrijke taken. De nieren verwijderen afvalstoffen. Ze zorgen voor genoeg vocht en zout in het lichaam, regelen de bloeddruk en maken hormonen aan die zorgen voor voldoende rode bloedcellen. Het nierbekken is een onderdeel van de nier. Hierin wordt urine opgevangen, die daarna via de urineleider naar de blaas gaat. Meer informatie over de nieren kunt u vinden op www.nierstichting.nl.

Afbeelding: ligging van de nier

Bij u is een kwaadaardige tumor in het nierbekken (pyelum) of urineleider (ureter) vastgesteld. Deze tumor ontstaat uit slijmvlies van het nierbekken en de urineleider. Dit slijmvlies noemen we urotheel en bevindt zich in het nierbekken, in de urineleiders en ook in de blaas. Het eerste symptoom van kanker in het nierbekken of urineleider is bijna altijd bloed in de urine. Wordt de tumor groter, dan kan dat pijn in de onderbuik of in de zij veroorzaken. Medisch gezien is het verwijderen van de nier en urineleider waarin de tumor zich bevindt de beste behandeling.

De ingreep: wat kunt u verwachten?

Laparo betekent via de buikholte. *Scopie* betekent bezichting met een camera via een buisje en nefrectomie betekent verwijderen van de nier. De uroloog ziet tijdens het opereren de beelden van de camera op een televisiescherm. Vandaar de naam kijkoperatie. Bij deze operatie verwijdert de uroloog uw zieke nier en urineleider. Het verschil met een gewone operatie is dat u geen grote buikwond krijgt. Dit heeft de volgende voordelen:

- er is minder bloedverlies. De camera vergroot alle details van uw lichaam, waardoor de uroloog de operatie nauwkeuriger kan uitvoeren
- er zijn minder narcosemiddelen nodig, ook al duurt de ingreep soms langer
- door de kleine sneetjes herstelt u in het algemeen sneller. Ook heeft u minder pijn. Hierdoor kunt u eerder naar huis
- de operatie littekens zijn veel kleiner dan bij een gewone operatie
- u kunt sneller weer aan het werk, gemiddeld na 3 weken

U verblijft voor deze operatie 3 tot 5 dagen in het ziekenhuis.

Uw voorbereiding

Opnameplein

Voor de voorbereiding op de operatie krijgt u een afspraak met het opnameplein. Dit gebeurt meestal telefonisch. U heeft tijdens deze afspraak met diverse zorgverleners een gesprek zoals de apothekersassistent, anesthesioloog en verpleegkundige. Als u bloedverdunners gebruikt, heeft u ook een gesprek met een stollingsdeskundige. Het gesprek duurt ongeveer 1½ uur.

U ontvangt een brief over uw afspraak op het opnameplein. U vindt hierin informatie over:

- datum en tijdstip van uw afspraak
- op welk locatie u de afspraak heeft en
- hoe u zich op deze afspraak moet voorbereiden

Operatiedatum

U hoort van de medewerker van de planning:

- op welke datum de operatie plaatsvindt
- waar en wanneer u in het ziekenhuis wordt verwacht
- vanaf welk tijdstip u niet meer mag eten en drinken
- andere instructies voor de voorbereiding op uw operatie

Folder en filmpje

Meer informatie vindt u in de folder 'Goed voorbereid op uw operatie'. Hierin staat onder andere wat u moet doen om u goed voor te bereiden op uw operatie. U krijgt deze folder mee tijdens uw afspraak op

het opnameplein. U kunt op onze website www.nwz.nl/operatie ook een filmpje over de voorbereiding op de operatie bekijken. U ziet alleen wat u bewust op de operatieafdeling meemaakt.

Bloed verdunnende medicijnen

Gebruikt u bloed verdunnende medicijnen, zoals Carbasalaatcalcium, Acenocoumarol of Dabigatran? Geef dit dan van tevoren door aan uw uroloog en anesthesioloog. Het is namelijk belangrijk dat u enige dagen voor de operatie met deze medicijnen stopt. Uw uroloog en de anesthesioloog leggen uit hoe u dat het beste kunt doen.

De opname

U kunt zich melden bij de balie van de verpleegafdeling waar u wordt opgenomen. Een verpleegkundige ontvangt u daar en bereidt u voor op de operatie. Vlak voordat u naar de operatieafdeling gaat, krijgt u een operatiejasje aan. Ook krijgt u zogenoemde premedicatie. Dit zijn meestal 2 tabletten paracetamol en een slaatablet waar u ontspannen van wordt. Kort daarna brengt de verpleegkundige u naar de operatiekamer.

De operatie

De anesthesioloog brengt eerst met een prik in de rug een epidurale katheter in. Dit is een slangetje voor de toediening van pijnmedicatie. Nadat u onder narcose gebracht bent, wordt u op uw rug of zij gelegd. De uroloog blaast uw buik op met koolzuurgas (CO₂). Zo ontstaat er meer ruimte tussen de organen, waardoor de uroloog veiliger kan opereren. Koolzuurgas is een onschadelijk gas. Vervolgens brengt de uroloog 4 buisjes in uw buik, deze buisjes zijn een 0,5 tot 1 centimeter dik. Door één van de buisjes gaat de camera en door de andere 3 buisjes brengt de uroloog de instrumenten in waarmee de operatie wordt uitgevoerd. Met deze instrumenten legt de uroloog de nier vrij en worden de bloedvaten van de nier losgemaakt. Als de nier helemaal is losgemaakt laat de uroloog het koolzuurgas uit uw buik lopen en sluit hij/zij de gaatjes.

Meestal leggen wij u voor het vrijmaken van het laatste deel van de urineleider op uw rug. Via een snede in de onderbuik wordt dan de urineleider zo dicht mogelijk bij de blaas losgemaakt. Via een snede in de onderbuik verwijdert de uroloog de aangedane nier en urineleider. De nier en urineleider worden na de operatie opgestuurd naar het laboratorium voor weefselonderzoek. De uroloog sluit vervolgens de wond in de onderbuik. De operatie duurt ongeveer 3 tot 4 uur.

Na de operatie

Direct na de operatie brengt de verpleegkundige u naar de uitslaapkamer (verkoever). De verpleegkundige houdt u hier nauwlettend in de gaten. Als alles goed gaat, brengen verpleegkundigen u na een paar uur terug naar de verpleegafdeling. Daar controleren zij regelmatig uw bloeddruk, hartslag en temperatuur voor 24 uur.

Infuus, urinekatheter en wonddrain

U heeft na de operatie een infuus (slangetje voor toediening van vocht) in uw hand of arm, epidurale katheter, een urinekatheter (slangetje voor afvoer van urine) in uw plasbuis en vaak een wonddrain (slangetje voor afvoer van wondvocht) uit uw buik. Het kan verder zijn dat u een maagsonde heeft. Dit is een slangetje waardoor maagsappen via de neus worden afgevoerd. Of dit nodig is, bekijkt de uroloog tijdens de operatie.

U blijft de rest van de operatiedag in bed. Als u niet misselijk bent en geen maagsonde heeft, mag u een vloeibaar dieet. Hier krijgt u uitleg over op de afdeling. De dag na de operatie mag u meestal uitbreiden met eten en drinken.

Dagen na de operatie

U komt de eerste dag na de operatie met hulp van een verpleegkundige uit bed. In de loop van de dagen krijgt u hulp om steeds een beetje meer te gaan bewegen. Heeft u een maagsonde maar worden er nog maar weinig maagsappen afgevoerd? Dan verwijdert de verpleegkundige de maagsonde op de eerste dag na de operatie. In principe kunt u de dag na de operatie gewoon eten en drinken. Als de pijn minder is, verwijdert de verpleegkundige ook de epidurale katheter. Als er nog maar weinig wondvocht afgevoerd wordt, verwijdert de verpleegkundige ook de wonddrain. Als u zelf weer goed eet en drinkt, uw temperatuur normaal is en de urineproductie goed op gang is, kunnen ook het infuus en de urinekatheter worden verwijderd. De verpleegkundigen controleren en verzorgen dagelijks de wond. Kort na de ingreep kunt u rug- of schouderpijn krijgen door het gebruik van CO₂-gas tijdens de operatie. Dit kan enige dagen duren en gaat vanzelf weer over.

Naar huis

Als alles goed gaat, mag u zo'n 3 tot 5 dagen na de operatie naar huis.

Risico's en complicaties

De kans is niet groot, maar het kan zijn dat (een van) de volgende complicaties optreden:

- nabloeding: soms is een hersteloperatie nodig om de bloeding te stoppen
- wondinfectie: let hierbij op koorts, pus uit de wond en een pijnlijk, dik, warm en/of rood wondgebied
- longontsteking: doordat het wondgebied vlakbij het middenrif ligt, kan ademhaling pijnlijk zijn. U kun dan moeite hebben met doorademen waardoor mogelijk een longontsteking ontstaat
- littekenbreuk: de huid rond het litteken zwelt op, soms bolt de ook buik wat op. De breuk kan groter worden als u staat, hoest of perst.

Open operatie

Soms blijkt tijdens de operatie dat deze niet uitvoerbaar is via een kijkoperatie. Dan besluit de uroloog

alsnog een open operatie te doen. Hij maakt een snede van navel tot schaambeentot of een snede in uw zij aan de kant van de zieke nier. Dit is het geval bij:

- verklevingen door eerdere operaties
- een afwijkende ligging of bloedvoorziening van uw nier
- wanneer er tijdens de operatie een bloeding ontstaat. Dit gebeurt alleen in uitzonderlijke gevallen

Trombose of longembolie

Er is een hele kleine kans dat u een trombosebeen of longembolie krijgt. U krijgt tijdens uw opname dagelijks een injectie om bloedstolsels in de bloedbaan te voorkomen.

Bij welke klachten waarschuwt u het ziekenhuis of uw huisarts?

Neemt u bij (een van) de volgende klachten contact op met de polikliniek urologie of uw huisarts:

- koorts boven de 38,5 graden
- brandende pijn bij het plassen
- aanhoudende (buik)pijn ondanks gebruik van paracetamol
- bloed en/of stolsels in de urine waardoor er problemen kunnen ontstaan bij het plassen

De polikliniek urologie locatie Alkmaar is op werkdagen bereikbaar van 08:30 tot 16:30 uur, telefoon 072 - 548 2600. Buiten werktijden kunt u contact opnemen met uw huisarts of de huisartsenpost.

De polikliniek urologie locatie Den Helder is op werkdagen bereikbaar van 08:30 tot 16:30 uur, telefoon 0223 - 69 6564. Buiten werktijden kunt u contact opnemen met uw huisarts of de huisartsenpost.

Controle

De huisarts verwijdert na 10 dagen de hechtingen. U maakt hiervoor zelf een afspraak. Na 2 weken heeft u een controleafspraak op de polikliniek urologie. U krijgt dan van uw uroloog de uitslag van het weefselonderzoek.

Leefregels voor goed herstel

Uw lichaam moet nog herstellen van de operatie. Dit duurt ongeveer 4 weken. Voor goed herstel is het belangrijk dat u zich aan de volgende leefregels houdt:

- doe de **eerste 4 weken** geen zwaar werk zoals tuinieren, stofzuigen, een bed opmaken, enzovoort. U mag ook niet zwaar tillen, denkt u aan een zware tas of koffer. Bouw deze werkzaamheden na 4 weken langzaam aan op
- u mag de **eerste 4 weken** niet sporten. Bouw het sporten na deze periode voorzichtig op
- bij pijn in het wondgebied kunt u paracetamol innemen: zo nodig 4 keer per dag 1 of 2 tabletten

Uw vragen

Bij onduidelijkheden kunt u deze bespreken met uw behandelend arts. Ook kunt u met eventuele vragen contact opnemen met de polikliniek urologie. Dat kan op werkdagen van 08:30 tot 16.30 uur:

- locatie Alkmaar, telefoon 072 - 548 2600, huisnummer 031
- locatie Den Helder, telefoon 0223 - 69 6564, locatie F-7